

Suliújság

1. évfolyam 2. szám

A Tenkes kapitánya nyomában

fotó: Poloví Flóra

Kedves Olvasóink!

fotó: Polovi Flóra

Siklós város Önkormányzata meg szeretné változtatni néhány utca nevét, ezért úgy gondoltuk, hogy segítünk egy kicsit. Az internet segítségével utána jártunk Siklós legismertebb történetének, A Tenkes kapitánya legendájának. Van már Művelődési Központunk elnevezve a regény írójáról, Örsi Ferencről, utca a zeneszerzőről, Vujicsics Tihamérról, tér a film főszereplőjéről, Zenthe Ferencről. Néhány cikkben megelevenítettük a Tenkes kapitánya történetét.

Természetesen programokat is ajánlunk Nektek a nyári szünetre. Kikapcsolódásként pedig rejtvényt is fejhettek.

Reméljük, tetszeni fog mindenkinek!

Ignác Noémi, Polovi Flóra

AZ ÚJSÁG SZERKESZTŐI: A siklói Batthyány Kázmér Általános Iskola 4/a osztály tanulói: Balla Zoltán, Ignác Noémi, Kasza Dániel, Kovács Fanni, Pluhár Krisztián, Polovi Flóra (fotó), Vincze Lilla.

Köszönjük a segítséget és a támogatást tanító néninknek, Györgyi néninek!

fotó: Polovi Flóra

Akié az érdem.....

fénykép: Poloui Flóra

ÖRSI FERENC 1927. április 17.-én született Barcsen. 1994. augusztus 13.-án (67 évesen) hunyt el Budapesten József Attila-díjas író, forgatókönyvíró. Leghíresebb műve a filmsorozatban majd regényben is megjelent *A Tenkes kapitánya*. Első műve *Testvértüzek* (1955)

Pécsett kezdte középiskoláit. A második világháború alatt hadifogságba került, onnan hazatérve 1946-ban érettségizett, majd joghallgató lett; 1950-ben szerzett jogi doktorátust. Dolgozott gyógyszerértári

laboránsként, könyvelőként, 1954-től a pécsi rádió falu rovatának munkatársa. Közben az 1952-1956 között megjelent *Dunántúl* című folyóirat egyik felfedezettjeként riportokat, elbeszéléseket, egyfelvonásost publikált. 1957-től a Pécsi Nemzeti Színház segédrendezője, dramaturgia volt. 1963-1968 között a Magyar Televízió szerkesztője volt. 1968-1976 között a *Pajtás* című folyóirat főmunkatársa volt.

Ifjúsági műveiből sikeres tévésorozatokot készített, számos művét, drámáját, filmjét mutatták be külföldön is.

A *Tenkes kapitányán* kívül drámát írt Zrínyiről, a *Zöld Notesz* című regényében hadapród iskolások németországi viszonyait ábrázolja a II. világháború utolsó évében. A *Princ a katona*, a *Patyolat akció* és a *Négyen az árban egyformán közönségsikert aratott*.

A képen Örsi Ferenc kopjafája látható, amit megnézhettek a Máriagyúdi temetőben

Kezdjük az elején.....

A kuruc kor Buda visszafoglalásától (1686) a szatmári békéig (1711) tart. A kurucok Thököly és Rákóczi szabadságharcainak magyar katonái, a labancok a császári zsoldban álló, a magyar nép ellen küzdő katonák voltak. A történelmi eseményeket, a nehéz emberi sorsok emlékeit őrző korabeli dallamokat kéziratokban, énekes gyűjteményekben, ún. melodiáriumokban lehet megtalálni. A kuruc kor függetlenségi harcainak emléke a mai napig él a magyar nép szívében, őrizve az udvarházakban és a kurucok táboraiban járt táncokat, megszólaltatott verseket. A dalok a legszélesebb tömegekhez szólnak, könnyen énekelhetők, feszes, pattogó ritmusúak.

Kasza Dániel

A kurucok:

A labancok:

A helyszín.....

Kíváncsi vagy, hol játszódott a Tenkes kapitánya története?

A TENKES-HEGY: A Villányi-hegység második legmagasabb csúcsa, 409 m-es tengerszint feletti magasságával földrajzi értelemben a "dombság" kategóriájába tartozik.

Neve korábban Tönkös alakban fordult elő. A név arra utal, hogy tarvágás után a hegyoldalon a fák tönkje marad – tehát a Tenkes jelentése 'tuskós'.

A Tenkes-hegy ma is szabadon látogatható, bárki gyönyörködhet az élő világban. Az erdőkben sétálva érezhetjük milyen nagyszerű rejtekhelyet adhatott a Tenkes

kapitánya embereinek.

SZÁRSOMLYÓ: Ha ellátogatunk hazánk déli részére fekvő siklós-villányi hegyvidékre, nem hagyhatjuk ki az értékes botanikai kincseket rejtő Szársomlyó -hegyet. A hegyvidék legmagasabb csúcsa, 442 méter magas. Itt él a tarajos sikló a zöld gyík valamint az egyedül álló botanikai értéka

magyar kikerics. A hegy mélye kristály barlangot rejt.

statisztáltak saját ruháikban.

A hegy lábánál terül el Nagyharsány. A falu régi parasztházai forgatási helyszínt adtak a film stábjának .A falusi emberek

KISTAPOLCA Siklóstól délkeletre fekvő település.

Neve meleg vizű forrást jelent ami a ma is működő hévizes forrásra utal .A Tenkes kapitánya c. filmben is itt gyógyultak a szegény emberek. A régi turistatérképek jelezték Siklóstól nyugatra a Tapolcai réten a Bödöstapolcai-forrást. Mocsaras, vizenyős helyen előbukkanó langyos vizű forrás.

SIKLÓS (németül *Sieglos*, horvátul *Šikloš*) Magyarország második legdélibb városa.

Pluhár Krisztián

A történet.....

A Tenkes Kapitánya című filmet 1963-ban Siklóson, Nemesvámoson és Nagyvázszyban forgatták. A 13 részes sorozat szűkös költségvetésből, a televíziózás hajnalán készült. 1964-ben mutatták be, olyan elképesztő sikerrel, hogy 1965-ben egy kétrészes mozifilmet is készítettek belőle. Különlegesség az is, hogy nem regényből készült a film, hanem éppen fordítva, a sorozat sikerén felbuzdulva a forgatókönyvet író Örsi Ferenc dolgozta fel ifjúsági regényben is a történetet.

A sorozat a dicsőséges Rákóczi-szabadságharc idején játszódik Dél-Baranyában. Béri Balogh Ádám kuruc brigadéros parancsára a furfangos Eke Máté összegyűjti a szegényeket. A Villányi-hegységben lévő Tenkes hegyi pincékben felütött tanyájukról indulnak a labancok elleni portyákra, és Buga Jakabbal együtt sok borsot törnek a siklósi labanc ezredes orra alá. Az egyes, gyakran kacagtató, mulatságos kalandokat a kb. félórás epizódok tartalmazzák, igen beszélő címekkel. A kuruc csapat jóformán maroknyi, de mivel a nép segíti őket, könnyűszerrel győzik le a jól felfegyverzett labancokat. Tenkes kapitánya amolyan Lúdas Matyiként mindig túljár az ezredes eszén. S megismerhetjük még Veronikát, a kapitány szívbélijét, akit a pénzsóvár és császárbarát Dudva kocsmáros eljegyez, de a kurucok megmentik a kényszerházasság elől. Végül a kurucok Máté vezetésével elfoglalják a siklósi várat. A történet jól végződik, mindenki megkapja azt, amire vágyik. Eke Máté csatlakozik csapatával Béri Balogh Ádám seregéhez, s ő lesz Siklós várának parancsnoka a regényben.

Szereplők:

Vogeller mesterlövész, Vándordiak, Tábornok, Székely Veronika, Siklósi Mihály bácsi, Rózsa, a cigánylány, Ritpek mesterlövész, Pityik őrmester,

Eke Máté, Dudva György kocsmáros, Buga Jakab, Bruckebacker Alfonz kapitány, Bisteritz főhadnagy, Béri Balogh Ádám, báró Eberstein Eckbertné (Amália), báró Eberstein Eckbert ezredes, a vár labanc parancsnoka

Mi a valóság?

A regénynek egyetlen valós szereplője: Béri Balogh Ádám, a többiek Örsi Ferenc találta ki.

BÉRI BALOGH ÁDÁM (Hegyhátskibér, 1665 körül – Buda, 1711. február 6.)
kuruc brigadéros, dunántúli középbirtokos nemes.

A brigadéros tábornoki rangú parancsnok, aki egy brigád élén áll. A kuruc hadseregnek voltak brigadérosai a magyar történelemben. A mai magyar hadseregben a brigadérosnak a dandártábornok felel meg.

Ha kedvet kaptatok a film megtekintéséhez az interneten megtaláljátok részenként is és az teljes filmet.

Jó szórakozást hozzá!

Kasza Dániel

A zene.....

VUJICSICS TIHAMÉR (szerbül: Tuxomup Byjuuh)

Pomázon született 1929. február 23.-án
Damaszkuszban halt meg 1975. augusztus 19.-én
(46 évesen) Zeneszerző, népzene gyűjtő.

A szerb anyanyelvű magyar zeneszerző elsősorban a balkáni népek, így a szerbek népzenejét gyűjtötte és népszerűsítette Magyarországon (Palóc fantázia, Kalotaszegi concerto, Drágszéli táncok). A téma iránti szeretete és rendkívüli zenei humora egyaránt megmutatkozott számos korabeli rádió- és televíziós műsorban. Mint zeneszerző elsősorban táncjátékokat és filmzenéket írt. Ő írta a Bors és A Tenkes kapitánya című tévésorozat zenéjét is.

Tárogató, a kuruc kor jellegzetes hangszere

Gyűjtött makedón, sokác, albán, perzsa, arab népzene is. 137 filmzene és egy opera is volt szerzeményei között. Népzene kutatói munkásságának halála után megjelent dokumentuma *A magyarországi délszlávok zenei hagyományai*. Szabó István *Koncert* (1961) című feltűnést keltő avantgarde rövidfilmjében a Duna-parton ő szólaltatta meg a zongorát.

Egy máig nem tisztázott damaszkuszi repülőgép-szerencsétlenség áldozata lett.

A Tenkes kapitánya című gyerekdal, már a sorozat idején sláger lett. 1976-ban rádiófelvétel készült a siklósi Vár udvarában, az akkori 1. számú Általános Iskola kórusával, melynek Horváth Nóra és Nagyváradai Henriette tanárnők is tagjai voltak. A Bëlga együttes Nemzeti Hip-Hop című számában pedig a sorozat főcímdallamának, Vujicsics Tihamér szerzeményének feldolgozása is fellelhető.

A film zenéjét meghallgathatjátok az ismert fájlmegosztó portálokon.

Vincze Lilla

A legújabb produkció.....

2009. július 15-én mutatták be a Tenkes kapitánya című musicalt a siklói várkertben.

A színpadi adaptáció hűen tükrözi a film humorát, alakjait és magával ragadó hőseit. Soha nem látott látványvilág fogadta a nézőket: lovas csata élőben, leégő csárda, kaszkadőrök, több mint száz szereplő. Nem beszélve a modern világunk igényeinek megfelelően hangszerelt musicalről, amely népzenei motívumokra épülve szólaltatja meg a kor jellegzetes hangszereit.

A darab szereplői között volt iskolánk néhány tanára (Lovász Lenke, Kis-Halas Judit), valamint volt diákjaink, a Pelikán Néptáncgyűttes tagjai.

Kis-Halas Judit tanárnőt kérdeztük az akkori élményeiről.

Kik szervezték, készítették a musicalt?

Budapestről jött a főszervező, Ács Bálint, a darab rendezője Balikó Tamás volt, a Pécsi Nemzeti Színház igazgatója és a koreográfusok, Makovinyi Tibor Budapestről és Balogh János, a siklói Pelikán Néptáncgyűttes vezetője tanították a táncokat.

Hogy érezte magát a próbákon és az előadásokon?

Nagyon jó hangulatban teltek.

Kik szerepeltek benne?

Eke Mátét Stohl András alakította, Brunner Márta Veronikát játszotta. Rózsa, a cigánylány szerepét Gubás Gabi személyesítette meg. Az ezredes szerepében Szikszai Rémuszt, Buga Jakabként pedig Mészáros Árpád Zsoltot láthatta a közönség. Emellett sok ismert

budapesti és pécsi színész, kaszkadőr, valamint helyi, pécsi és székesfehérvári táncosok szerepelt az előadásokon.

Hol volt az előadás?

A siklósi várkertben voltak az előadások.

Milyen ruhát viseltek a szereplők?

A szereplők népviseletben és 18. századi ruhában szerepeltek.

Balla Zoltán

És ami nem maradhat ki.....

A SIKLÓSI VÁR - mely a város szimbólumává vált - az egyik legépebb, legegységesebb történelmi emlék Magyarországon.

A Tenkes kapitánya című világhírű televíziós sorozat fontosabb szereplőit bemutató kiállítást tekinthető meg Tenkes panoptikumban, illetve Örsi Ferencről, a filmsorozat és regény írójáról olvashat a látogató. Természetesen emellett sok érdekes kiállítás is látogatható a Várban.

NÉHÁNY INFORMÁCIÓ:

Nyitva tartás:

Hétfő: szünnap

Kedd-vasárnap: 9:30 – 18:00

Jegyárak:

Felnőtt belépő: 1500 Ft / fő

Gyermekek: (6-14) 500 Ft/fő

Diák belépő: 750 Ft / fő (Érvényes diákigazolvány felmutatásával)

Érvényes pedagógus igazolvány: 750 Ft / fő

Siklós kártyával rendelkező lakosok: Érvényes kártya felmutatásával a belépés díjtalan.

És nem utolsó sorban.....

PROGRAMOK A SIKLÓSI VÁRBAN:

Május 29.: Siklói Gyermeknap a Várkertben A Children of Distance és az Iszkiri gyermekzenekar fellépése.

Július 16-17.: Megelevenedik a középkor

Augusztus 6.: A dzsungel könyve, a Kaposvári Roxínház előadása a várban.

Augusztus 26-27.: Csirkepaprikás Fesztivál - Várkert A régió egyik legjelentősebb, nagy hagyományokkal rendelkező gasztrofesztiválja.

Fellépők: Kelemen Kabátban, Well Hello, UFO, Groovehouse, Dolly Roll, Bódi Csabi, DJ Dominique.

Jó szórakozást kívánunk a programokhoz!

Kovács Fanni

VÉGÜL EGY KIS KIKAPCSOLÓDÁS.....

Keressétek meg a történet 10 szereplőjét!

E	A	O	Y	P	U	A	S	R	E	H	Y	C	R	T
B	K	S	Q	G	T	Á	B	O	R	N	O	K	T	N
Y	N	E	Z	P	R	A	N	E	F	T	Z	N	K	Q
Z	V	Q	M	Ó	M	Ö	K	I	Y	T	I	P	S	Q
G	N	W	C	Á	R	O	Y	V	Q	D	U	K	F	B
T	G	P	L	J	T	E	K	G	V	S	D	O	J	A
H	F	I	I	K	F	É	N	P	A	N	T	A	E	K
T	A	N	Z	Q	J	E	Y	M	Z	V	K	X	Z	A
D	R	D	N	O	H	F	B	T	H	I	D	Q	R	J
P	V	G	K	P	L	Z	P	V	N	E	O	U	E	A
Q	I	S	C	Á	B	I	S	O	L	K	I	S	D	G
R	D	Q	E	I	Q	V	R	S	P	M	R	H	E	U
Q	D	N	L	G	K	E	V	J	C	E	R	K	S	B
N	Q	O	S	I	V	I	G	G	Y	C	J	Y	V	P
Q	G	C	N	R	R	L	A	D	W	E	Z	Y	V	U

Kellemes időtöltést kívánunk hozzá!